

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Pavla Molka a Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. M. S., Ph.D.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2013, čj. KUOK 68982/2013, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2015, čj. 22 A 98/2013 – 29,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalovaný (dále „stěžovatel“) včasnou kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým krajský soud zrušil jeho rozhodnutí ze dne 1. 8. 2013, čj. KUOK 68982/2013 (dále jen „stěžovatelovo rozhodnutí“), kterým stěžovatel zamítl žalobcovo odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Šumperk (dále jen „městský úřad“) ze dne 22. 7. 2010, čj. MUSP 75496/2010.

II. Relevantní skutkové okolnosti vyplývající ze správního spisu

[2] Žalobce žádostí ze dne 17. 12. 2008 požádal o trvalé vyřazení vozidla Škoda 120 LS, státní poznávací značka X (dále jen „vozidlo“), z registru silničních vozidel, neboť vozidlo zaniklo (bylo ekologicky zlikvidováno). K žádosti přiložil potvrzení o převzetí autovraku vystavené provozovatelem zařízení ke sběru autovraků a technický průkaz vozidla. Městský úřad sdělením ze dne 9. 1. 2009 žalobce informoval, že k vyřazení vozidla je nutné nejdříve provést změnu vlastníka – převod na dědice, k čemuž je třeba doložit rozhodnutí okresního soudu o dědictví a dva kusy vydaných státních poznávacích značek.

[3] Žalobce v reakci poukázal na skutečnost, že věc, která zanikla, nelze převádět na jiného vlastníka. Státní poznávací značky nevlastní, neboť byly zřejmě zničeny při zániku vozidla; podle § 14 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění účinném ke dni vydání rozhodnutí (dále jen „zákon č. 56/2001 Sb.“), se přitom státní poznávací značka neodevzdá v případě, že silniční vozidlo bylo vyřazeno z provozu z důvodu zániku. Podle potvrzení Okresního soudu v Šumperku ze dne 6. 4. 2004 ve věci projednání dědictví po K. V. vedené pod sp. zn. 1 D 1433/2003 vydal soud vozidlo na základě usnesení zůstavitelově dceři, Mgr. A. S. (*pozn. soudu: matce žalobce*). Ta však městskému úřadu sdělila, že žádné auto nikdy nepřevzala a je pravděpodobné, že je její otec prodal nebo daroval několik let před svou smrtí a plnou mocí zmocnila žalobce k zastupování v řízení před městským úřadem.

[4] Městský úřad řízení přerušil za účelem odstranění nedostatků podání podle § 66 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, usnesením ze dne 25. 2. 2009, čj. MUSP-114420/2008. Proti tomuto usnesení podal žalobce odvolání, jež stěžovatel zamítl. Městský úřad následně řízení zastavil usnesením ze dne 21. 5. 2009, čj. MUSP 49837/2009. Odvolání proti usnesení o zastavení řízení stěžovatel zamítl rozhodnutím, které krajský soud zrušil rozsudkem ze dne 25. 2. 2010, čj. 22 Ca 245/2009 – 25. Krajský soud totiž došel k závěru, že pokud osoba vydávající se za vlastníka vozidla není v registru evidována, musí své vlastnictví prokázat jinými důkazy. Jestliže tak neučiní, nejde o neodstranění vady ve smyslu § 66 odst. 1 písm. c) správního řádu, ale o neunesení důkazního břemene, které může mít za následek zamítavé rozhodnutí ve věci. Krajský úřad následně zrušil rozhodnutí městského úřadu.

[5] V dalším řízení žalobce městskému úřadu předložil jako důkaz o vlastnictví předmětného vozidla kupní smlouvu ze dne 15. 3. 2008, uzavřenou mezi ním a L.C., Městský úřad však žádost o vyřazení vozidla z registru silničních vozidel zamítl rozhodnutím ze dne 22. 7. 2010, čj. MUSP 75496/2010. V kupní smlouvě je totiž jako prodávající, tedy předchozí vlastník vozidla, uveden L. C., který však, stejně jako žalobce, není v registru vozidel veden jako vlastník ani provozovatel vozidla. Vzhledem k tomu, že zákon č. 56/2001 Sb. v § 6 odst. 5 vyžaduje doplnění vlastníka a provozovatele vozidla a o trvalé vyřazení z registru vozidel může žádat pouze vlastník, jenž je uveden v registru vozidel a zapsán v technickém průkazu, nemůže být řízení dokončeno. Žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí stěžovatel zamítl rozhodnutím ze dne 25. 10. 2010, čj. KUOK 104972/2010; krajský soud toto rozhodnutí zrušil rozsudkem ze dne 21. 6. 2012, čj. 22 A 208/2010 – 27. Došel totiž k závěru, že skutečnost, že žalobce není vlastníkem evidovaným v registru silničních vozidel, je irrelevantní z hlediska jeho práva podat žádost podle § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb.; rozhodující je naopak to, zda bylo jeho vlastnictví k silničnímu vozidlu jakožto předmětu evidenčního úkonu prokázáno.

pokračování

[6] Stěžovatel v dalším řízení zmíněnou kupní smlouvu vyhodnotil jako značně nevěrohodnou pro ověření, zda žalobce nabyt vozidlo do svého vlastnictví. V rámci dalšího šetření si dožádal informace k pojistným smlouvám zákonného pojištění z provozu daného vozidla, přičemž ze sdělení Allianz pojišťovny, a.s., zjistil, že od 1. 1. 2000 do 13. 11. 2009 bylo na vozidlo kontinuálně sjednáno zákonné pojištění. Platby pojištění probíhaly ze tří bankovních účtů, u nichž byla uvedena jména Ing. J. S., M. S. a osoby s příjmením S. s upřesněním „P. 2“ a adresou totožnou s adresou tehdejšího trvalého pobytu žalobce. Poslední platba pojistného byla uhrazena dne 2. 1. 2006 z posledně uvedeného účtu. Vzhledem k tomu, že zákonné pojištění pro předmětné vozidlo nebylo sjednáno jinou osobou než s příjmením S., stěžovatel dovodil, že kupní smlouva neodráží reálné skutečnosti. Dále zpochybnil především motiv realizace takové kupní smlouvy a podotknul, že k prodávajícímu, jenž pochází z Bolívie a jehož totožnost není známa, nebyly směřovány žádné úkony v podobě odhlášení vozidla na jiného vlastníka v registru vozidel. Byl to přitom právě žalobce, kdo provedl poslední platbu zákonného pojištění ke dni 14. 2. 2005, tedy v době, kdy podle kupní smlouvy vozidlo neměl ještě ani vlastnit. Ve prospěch žalobce tvrdil, že podle stěžovatele nesvědčí ani jeho pokyn k ekologické likvidaci vozidla ze dne 17. 12. 2008; v potvrzení o převzetí autovraku do zařízení ke sběru autovraků je uvedeno, že vozidlo předal K. V., s dovětkem „*dědictví: A. S. nar. X*“ a podpisem „*Ing. J. S.*“. Konečně ani tvrzení Mgr. A. S., že žádné vozidlo nepřevzala, nijak nedokládá, že vlastnictví k vozidlu nabyt žalobce, a proto se jím stěžovatel nezabýval. Stěžovatel tak uzavřel, že žalobce neunesl důkazní břemeno, a odvolání opět zamítl rozhodnutím ze dne 1. 8. 2013, čj. KUOK 68982/2013.

III. Řízení před krajským soudem

[7] Krajský soud stěžovatelovo rozhodnutí v záhlaví uvedeným rozsudkem ze dne 23. 4. 2015 zrušil, neboť se neztotožnil s jeho hodnocením kupní smlouvy. Stěžovatel totiž nijak nevyhodnotil smlouvu z hlediska jejích obsahových a formálních náležitostí a zpochybnil její pravost pouze na základě sdělení Allianz pojišťovny, a.s., přičemž pojistné smlouvy a úhrada pojistného jsou podle krajského soudu při posouzení relevantnosti kupní smlouvy právně bezvýznamné. Stěžovatel proto zpochybnil kupní smlouvu pomocí důkazu, který s ní nemá žádnou vzájemnou souvislost. Relevantním kritériem pro posouzení věrohodnosti kupní smlouvy není ani motiv či smysl její realizace nebo nesplnění ohlašovací povinnosti vůči registru vozidel. Stěžovatelův závěr, že žalobce neunesl důkazní břemeno, proto krajský soud shledal nepodloženým.

IV. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[8] Rozsudek krajského soudu napadl žalovaný včas podanou kasační stížností z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[9] V ní uvádí, že vlastník vozidla zapsaný v registru silničních vozidel zemřel v roce 2003 a vozidlo přešlo na dědičku Mgr. A.S., která byla povinna v souladu s § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 56/2001 Sb. v zákonné lhůtě zažádat o zápis změny vlastníka vozidla, což neučinila. Postup stěžovatele je přitom v souladu se správním řádem, neboť je ve veřejném zájmu, aby mohl o trvalé vyřazení vozidla z registru silničních vozidel požádat pouze vlastník uvedený v registru. Pokud by tomu tak nebylo, mohlo by docházet k tomu, že by kdokoliv mohl na základě neověřené kupní smlouvy, případně smlouvy uzavřené ústně, bez účasti vlastníka motorového vozidla uvedeného v registru, provést změnu vlastníka či vyřazení vozidla z registru.

[10] Verzi krajského soudu, podle které měl žalobce nabýt vlastnictví k vozidlu, stěžovatel považuje za absurdní a zcela nelogickou. Kupní smlouvu mezi žalobcem a L. C. přitom nezpochybnil pouze na základě sdělení pojišťovny a logických úvah ohledně věrohodnosti kupní smlouvy, neboť postupoval standardně jako v obdobných případech. Takový postup nebyl projevem formalismu, ale pouze důsledkem nesplnění zákonných povinností skutečného vlastníka vozidla a obstrukčním jednáním žalobce. Bez takového „formalistického“ dodržování zákonem stanoveného postupu nejde zabezpečit, aby registr odrážel reálný stav.

[11] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že tvrzení, že vozidlo přešlo na dědičku Mgr. A. S., stěžovatel nijak nedokládá. Dědické řízení totiž mohlo trpět vadami, k převzetí vozidla domnělou dědičkou ve skutečnosti nedošlo, což dokládá i její písemné vyjádření. Není přitom ve veřejném zájmu, aby o trvalé vyřazení vozidla z registru mohl žádat pouze vlastník uvedený v registru, neboť takový závěr by znemožnil provádět evidenční změny v registru např. u vozidel, jejichž vlastník zemřel. Starý občanský zákoník č. 40/1964 Sb. nestanovil povinnost ověřovat kupní smlouvy, jejichž předmětem byla motorová vozidla; nezakazoval ani uzavírat kupní smlouvy ústně; postup stěžovatele tudíž představuje omezení nad rámec zákona. Pro určení, kdo vozidlo vlastnil a byl oprávněn činit návrhy s tím spojené v roce 2008, je irelevantní, kdo byl vlastníkem vozidla v roce 2003. Žalobce opakovaně vysvětloval a dokládal, že jeho matka vozidlo nikdy nevlastnila a v dědickém řízení jej nepřevzala, neboť zůstavitel jej za svého života daroval třetí osobě; žalobce nijak nezkoumal, jak L. C. vozidlo získal. Stěžovatelovy domněnky o žalobcových motivech ke koupi vozidla jsou pak pouhými spekulacemi.

V. Posouzení důvodnosti kasační stížnosti

[12] Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Na základě ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud při přezkumu rozhodnutí krajských soudů vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti, ledaže by bylo řízení před soudem zmatečné, bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li rozhodnutí správního orgánu nicotné. K výše uvedeným vadám Nejvyšší správní soud přihlíží z úřední povinnosti. Soud přezkoumal napadený rozsudek, přihlédl k námitkám uplatněným stěžovatelem a žádné z výše uvedených pochybení v řízení před krajským soudem neshledal.

pokračování

[13] Stěžovatel napadá rozhodnutí krajského soudu z důvodu nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Polemizuje přitom s názorem krajského soudu, podle kterého žádost o vyřazení vozidla z registru silničních vozidel podle § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb. může podat i vlastník vozidla, jenž není v registru u daného vozidla evidovaný jako vlastník.

[14] Nejvyšší správní soud se otázce rozporu mezi údajem v registru a skutečným stavem věnoval v rozsudku ze dne 19. 1. 2005, čj. 4 As 26/2003 – 59, publ. pod č. 543/2005 Sb. NSS, kde uvedl, že „[z]ákon č. 56/2001 Sb. tedy vytváří veřejnoprávní systém evidence silničních motorových vozidel, jehož hlavním účelem je zajistit, aby na pozemních komunikacích byla provozována pouze vozidla splňující předepsané technické podmínky a s uzavřeným pojištěním odpovědnosti z jejich provozu. Registrace vozidla nemá sama o sobě žádné právní následky v oboru soukromého práva, především práva vlastnického, třebaže osoba vlastníka vozidla se v registru eviduje [§ 4 odst. 4 písm. a) citovaného zákona], a údaje mj. i o vlastníku vozidla musí být v případě jejich změny uvedeny v předepsané lhůtě do souladu se skutečným stavem (§ 11 a § 12 citovaného zákona), přesněji řečeno musí být v předepsané lhůtě povinnou osobou požádáno o provedení změny údaje o vlastníku v registru. [...] Vlastníkem vozidla, ať již v registru vozidel registrovaného či nikoli, je tedy osoba, která podle předpisů práva občanského (viz zejména § 132 občanského zákoníku), nabyla k vozidlu vlastnické právo a toto nepozbyla. Pro nabývání a pozbývání vlastnictví k silničním vozidlům, bez ohledu na skutečnost, zda jsou v okamžiku nabytí či pozbytí vlastnictví v registru vozidel registrována či nikoli, platí stejná pravidla jako pro jakékoli jiné movité věci, neboť žádný k občanskému zákoníku speciální právní předpis nestanoví jinak. Při nabývání vlastnictví na základě smlouvy tedy platí ustanovení § 133 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož v takovém případě vlastnictví přechází převzetím věci, není-li účastníky dohodnuto jinak.“

[15] Krajský soud ve svém předchozím zrušujícím rozsudku ze dne 21. 6. 2012, čj. 22 A 208/2010 – 27, výslovně z výše uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu vycházel. Uvedl, že „skutečnost, že žalobce není vlastníkem evidovaným v registru silničních vozidel, je z hlediska jeho práva podat žádost ve smyslu ust. § 13 odst. 2 zákona č. 56/2001 Sb. právně irelevantní. Rozhodující je, zda bylo jeho vlastnictví k silničnímu vozidlu jakožto předmětu evidenčního úkonu, jehož provedení je podanou žádostí po správním orgánu požadováno, prokázáno.“ Totožný právní názor zaujal i v kasační stížnosti napadeném rozsudku. Stěžovatel s tímto názorem nesouhlasí, avšak žádné konkrétní právní argumenty, proč by mělo být právní posouzení dané otázky krajským soudem chybné, nepředložil.

[16] Nejvyšší správní soud se s názorem krajského soudu ztotožňuje. Registr silničních vozidel má pouze evidenční funkci, přičemž se zápisem do registru zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „občanský zákoník“), nespojuje žádné soukromoprávní následky (a contrario § 1102 občanského zákoníku). Registr silničních vozidel se tak zjevně liší např. od katastru nemovitostí, s jehož zápisem občanský zákoník spojuje účinek převodu vlastnického práva k nemovité věci (viz § 1105) a ve vztahu k němuž se uplatní tzv. princip materiální publicity: „Je-li právo k věci zapsáno do veřejného seznamu, má se za to, že bylo zapsáno v souladu se skutečným právním stavem. Bylo-li právo k věci z veřejného seznamu vymazáno, má se za to, že neexistuje.“ (§ 980 odst. 2). Vzhledem k tomu, že ve

vztahu k registru silničních vozidel se tento princip neuplatňuje, není vyloučeno, aby byla vlastníkem vozidla osoba odlišná od té, která je jako vlastník evidována v registru. Na tom nic nemění to, zda předchozí vlastníci splnili svou ohlašovací povinnost vůči registru vozidel.

[17] K zápisu změn, resp. vyřazení vozidla z registru, proto může dojít také na žádost osoby odlišné od osoby, která je jako vlastník evidována v registru, pokud doloží, že se stala vlastníkem vozidla. Stěžovatelova námitka, že připuštěním této možnosti může dojít k jejímu zneužití např. tím, že bez účasti vlastníka motorového vozidla uvedeného v registru může být provedena změna vlastníka či vyřazení vozidla z registru na základě falešných či ústních kupních smluv, je neopodstatněná. Zápis do registru totiž v první řadě, jak již bylo uvedeno, nemá na samotné vlastnické právo žádný vliv. Stěžovatelem popsanému zneužití pak může být jednoduše zabráněno tím, že si správní orgán vyžádá vyjádření vlastníka evidovaného v registru, nebo v případech, kdy takový vlastník již není naživu či zanikl, vyjádření jeho právních nástupců. Na tomto místě je přitom nutné poukázat na to, že právě takové vyjádření, tj. vyjádření Mgr. A. S., měl stěžovatel v nyní posuzovaném řízení k dispozici. V krajním případě by se v registru původně evidovaný vlastník mohl nápravy domáhat ve správním, resp. soudním řízení.

[18] Zbylé stěžovatelovy námitky nesměřují k posouzení právní otázky krajským soudem, nýbrž k hodnocení skutkových okolností. Nejvyšší správní soud v tomto směru odůvodnění napadeného rozhodnutí shledal dostatečným a srozumitelným. Krajský soud hodnocení stěžejních skutkových okolností náležitě a logicky vyložil a odůvodnil; zejména dostatečně vysvětlil, z jakého důvodu není relevantní stěžovatelovo posouzení důvěryhodnosti a platnosti předmětné kupní smlouvy s odkazem na to, kdo prováděl platby zákonného pojištění vozidla. Stěžovatelovu snahu zpochybnit argumentaci krajského soudu zejména s ohledem na jím zastávaný odlišný názor na výše řešenou právní otázku proto Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodnou.

[19] S ohledem na okolnosti případu má Nejvyšší správní soud za to, že existuje dostatek důkazů pro to, aby bylo žádosti žalobce vyhověno a předmětné, již neexistující, vozidlo vyřazeno z registru vozidel. Je přitom vyloučeno, že by mohla být takovým postupem ohrožena práva již zesnulého vlastníka vozidla evidovaného v registru, či, s ohledem na vyjádření a jasně projevenou vůli jeho dědičky Mgr. A. S., jeho právních nástupců.

VI. Závěr a náklady řízení

[20] Kasační námitky tedy nebyly Nejvyšším správním soudem shledány důvodnými a ani z přezkumu dle § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., který Nejvyšší správní soud provádí z úřední povinnosti, nevyplynul důvod pro zrušení napadeného rozsudku krajského soudu. Kasační stížnost proto byla v souladu s ustanovením § 110 odst. 1 s. ř. s. větou poslední zamítnuta.

[21] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů řízení nenáleží. Toto právo by náleželo žalobci, protože však

pokračování

žalobce žádné náklady neuplatňoval, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. července 2016

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu